

Előfizetési árak:

Egész évre 10 — K
Fél évre 5 — K
Negyed évre 2.50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Kiadóhivatal

Kazal József könyvnyomdája, ahol előfizetések és hirdetések felvételnek. Telefon 45.

Szerkesztőség

Baja, Eötvös József-utca 2. szám. Telefon 116.

Feltétlenül megjelölni a lapjaink címeit: **Meskó Zoltán.**

Ha felakasztanak, akkor sincs...

Bajai kulturkép.

A lelki elszomorodás, a tehetetlen elkeseredettség fölfokozott érzésével olvastam a napokban egy kis levelet, amelyet egy szegény anya egy felsővárosi tanítónőnek írt. A szorgos, lelkiismeretes tanítónő már hetek óta pirongatta, figyelmeztette, kérte kis növendékét, hogy hozzon már egy krajcárkát irkára, palavesszőre, ironra, mert különben elmarad, nem tanul meg becsületesen írni soha. És a kis honpolgár átlátva tanítónője tiszta szándékát, nagy joakarátát, meg is tette a magáét. A krajcárka helyett azonban egy kis levél érkezett a tanítónő kezéhez. A levél ortográfiai teljes szinpompájában körülbelül így festett:

— Kezeit csókolom a tanítónéninek, nekem egy fillér pénzem nincs, ha felakasztanak, akkor se. 9-en eszünk, ha van, kezeit csókolom **Aláírás.**

A kis levél iromba betűivel és a betűkből kikiáltó jaijával egy igazi kulturdokumentum. Dokumentuma annak, hogy Baján a szegénység óriási mérvet öltött; illusztrációja annak, hogy a bajai szegényügy rendezése rossz vágányokon jár; beszélő példa rá, hogy a tanügyet nem akkor szolgáljuk igazánból, ha csak arra van gondunk, hogy minél több iktatói számunk legyen, hogy hivatalos felterjesztéseink a legujabb sütetű frázisoknak minél

precízebb és kerekdedebb formájában nyerjen életet és a tanfelügyelői asztalon esetleg egy kegyes mosolyt. Ne az legyen pedagógiai vágyainknak non plus ultrája, hogy az írásbeli dolgozatok kijavításánál a betű, vagy a szótag miként való aláhuzásának világtörténeti problémáját akarjuk az utókor számára maradandó emlékül és követendő például megstatuálni, mert ilyen problémákba még nem repedt meg egy koponya sem, de bábér sem zöldelt ki belőle egy pedagógus fején sem: hanem tegyük kezünket a való élet ügyére és ha igazi népnevelők, népbarátok vagyunk, akkor a való, a sivár élet-, lét- és élet-szükségleteire vessük a szemünket.

Szerte úgy hallom, hogy Baján a szegény iskolások tan-szükségletéről igenis van gondoskodás. Hát hol van az a gondoskodás, mikor gondoskodnak róluk?

Vagy talán kiürült a kassza és azért kapnak a körzeti tanítók segély, kiutalás helyett csak szóvirágos fráziszuhatagot és émelygős tervezeteket?

Szerintem az volna a vezetőségnek legszebb, leghumánusabb slágere, ha első sorban a leg-
elemibb, a legszükségesebb dolgokra vetné rá magát.

Hogy meglegyen minden iskolásnak a tanfelszerelése. Ha

ez meg van, akkor meg van az alap, amire építeni lehet, akár egy egész frázisgyárat is!

Gondoskodják tehát a vezetőség, hogy az olyan botránnyosan jellemző kultúrinség, amilyenről a fenti levél beszél, Baján talajt veszítsen. Spóroljunk, szenvedjünk, garaszkodjunk minden téren, de a kulturának a pénztelenség szikláján hajótörést szenvednie nem szabad.

Farsangolunk. Épen azért fölelevenitem a napokban elhangzott tervet. Legyen pár szállal kevesebb a virág, legyen pár koronával olcsóbb az a csokor; farsang után pedig a tangókirándulásokból befolyt fölőseget áldozzuk föl a kultúra céljaira, a szegény iskolások tanszükségletére. Ha nem sok az egész, a kevéssel is meg fognak elégedni.

Ki lesz az új polgármester?

A polgármesteri szék megüresedése és a polgármester-jelöltek foglalkoztatják most Baja város közvéleményét.

Alig terjedt el a híre annak, hogy a polgármester nyugdíjba megy, már is egy egész sereg polgármester-jelölt neve van forgalomba.

Egyik napról a másikra ujjb és ujjb jelöltre hallottunk.

CHAGRININ fémtisztító posztó

a legolcsóbb, legtisztább kezelésű és a legjobb!

Felhasználja teszi az eddigi folyékony, piszkos kezelésű fémtisztítókat, gyorsabban és szebben tisztít valamennyinél, legolcsóbb és kényelmes kezelési.

Egy próba meggyőz minden háziasszonyt a CHAGRININ elvitáztatlan előnyeiről és nélkülözhetetlenné teszi minden háztartásban!

Kapható: Drescher Gyula kereskedésében.

Vád alá helyezett városi tisztviselő.

A bajai II. Szt. Antal temetkezési egyletnek kuszált ügye régóta izgalomban tartja Baja közönséget. A régen vajdó ügyben most fordulat állott be.

Az elmúlt hetekben dr. Costán Miklós szabadkai vizsgálóbíró ez ügyben több kihallgatást eszközölt és nagyon valószínű, hogy e kihallgatások eredménye lett a szencziációs fordulat.

A szencziáció középpontjában egy városi tisztviselő, Gardalics Lajos áll, aki a temetkezési egyletnek megalakulása óta tisztviselője, a bíróság végzése, amely a napokban érkezett Bajára, vád alá helyezte Gardalics Lajost.

Beszélik és reménylik a városban, hogy most már kilátás van rá, hogy az egyletnek összes elintézetlen ügyei hamarosan tisztázódni fognak. Így első sorban az a 6300 koronás követelés, amelyet az egyesület a volt pénzeszedő, Svrika Gábor ellen támasztott.

Ideje is volna, hogy ez a 3—4 év óta kísértő nehéz kérdés valahára megoldást nyerjen. Ha vannak bünyösök, azok lakoljanak, hogy az ártatlanok szabad lélekzethez juszanak.

Az alkohol és a tuberkulózis.

Az alkohol — hála a teljesen türehetetlen állapotoknak, amelyet néhány év alatt megteremtett — kezd abban az elbánásban részesülni, amelyet megérdemel. Szerke az országban alakulnak az egyesületek, amelyeknek tagjai arra tesznek fogadalmat, hogy soha alkoholt nem isznak. Ezen alakulások nyomát kétkedés és guny szokta mindenütt követni és a végén a siker. Nehezen, lassan indul, mert hiszen századok által szentesített rossz társadalmi szokás megdöntéséről van szó, de éppen a rengeteg bűn, seb, mire bármelyik alkalommal rámutathatunk, dönti meg uralmát is.

Velünk magyarokkal csúnyán bánít el. A hagyományos vendégszeretet nemzeti szokássá tette nálunk az ivást. A tudatlanság — itt nemcsak az alsóbb néposztály tudatlanságáról beszélünk — oda helyezte úgy a barmok, mint a család asztalára s a nem jut az egész családnak, a főnevelő anyának minden esetben kell hogy jusson, mert hová lenne teljesség.

Az tanítók tudjuk legjobban, hogy milyen szellemi képességűek az ivók

gyermekei, hogy a testekben hogyan állnak ezek a szegény áldozatok, közlök egy kis statisztikát. Magyarországon évente 76000 ember pusztul el tuberkulózisban. Javarást a virágzás korában, akkor, amikor a nem ivó ember gyermeke a legszebb, ezek a tuberkulózis bakteriumaikkal szemben való tehetetlenségüket kedves szüleiknek köszönhetik. kik az alkoholért odadobták gyermeküket a fehérfalának.

Hogy ez csakugyan így van, mutatja Japues statisztikája, kinek tuberkulotikus betejei közül 71,42%^o volt alkoholista, vagy alkohol jegyében született.

Ilyen formán méltán csodálkozhatunk azon, hogy akik a tüdőbeteg szanatórium intézményét szervezték, nem kapcsolták egybe a mozgalmat az anti-alkoholista mozgalommal. Így munkájuk hasonló annak a hajónak a munkájához, ki léket kapott hajójából szűnet nélkül hányja ki a vizet, de magát a léket nem tömi be.

Hiába gyűlnek a „virágzások”, míg akad orvos, ki betegének alkoholt rendel, hiába siratjuk a 76000-et, míg magunk nem járunk teljes abstinenciánkkal jó példával népünk előtt.

Ha városunk azon egyesületei, amelyek céljukat népünk anyagi felsegítését tűzték ki, átalakulnának anti-alkoholista egyesületekké, több jót tennének egy év alatt egy fillér feláldozása nélkül, mint eddigi működésükkél és ezreikkel.

Bár láthatná már minden vezetésre hivatott embertársunk, hogy: „Az alkohol-kérdés az emberiség legegységesebb kérdése, minden igazi haladás előfeltétele.

Nép-jólétéről, közegészségéről, közbiztonságáról, közművelődéséről beszélni csak ennek megoldása után lesz helyén való.”

Mikor szólal meg a nagyharang?

Egy alsóvárosi olvasónktól, kaptuk az alábbi levelet, amelyet közérdekű voltánál fogva szóról-szóra leadtunk.

Tek. Szerkesztő Úr!

A múltkor olvasiam h. lapjában, hogy milyen fölháborító állapotok vannak a rókusai temető körül. Jól tette Szerkesztő Úr, hogy nyilvánosságra hozta a dolgot, mert igazán fölháborító, hogy azok, akiknek itt tenni kellene, annyi idő óta se nem láttak, se nem intézkedtek. De Szerkesztő Úr lejjebb is mehetett volna, a Kalvária körül is fűrészes ám a viszonyok. Ott is elkele egy kis rendezkedés.

A legfölháborítóbb dolgot azonban még Szerkesztő Úr se találta el. Önnék bizonyára jó füle van, nem vette-e észre, hogy a nagytemplom öreg harangja már 4 év óta repedtül kong? Ugyan

miért nem teszik már szóvá ezt is? Hát nem szégyen az ilyesmi Baja városára? A legpuritább község is szégyelné az ilyesmit, csak Baja városában lehetséges. Uram, teremtom, mit csinálnak ott a templom körül, hogy 4 év óta hallgatják már egykedvűen azt a repedt kongatást! Süketek ott az emberek mindakét fülükre?

Tek. Szerkesztő Úr, legyen szives ezt is szóvá tenni a lapjában, mert itt az emberek borzasztóan restelik már a dolgot. Az apátur nem restel?

Tisztelettel

Egy választója.

Nyilvánosságra hoztuk a panaszt és alkalomadtán tövöbben is visszatérünk a bajai repedt harangra. Szerk.

Hirek.

Miniszeri biztós dr. Bozóky Géza tartózkodott a napokban Baján. A főgimnáziumban a számtan és természetrajz tanításokat vizsgálta fölül és legnagyobb meglegedésének adott kifejezést. A min. biztós ma este hagyta el Baját.

A Kath. Legényegylet 1914. évi február hó 22-én vasárnap az Ipar-tesztület díszterében színelőadással egybekötött Jótékonycélú zártkörű Farsangi bált rendez. Az előadás kezdete este 8 órakor. Jegyek előre válthatók: ifj. Reháky György ur és özv. Fogt Alajosné urnó fizetleiben. Színré körül: Tündérszék magyarhónban c. népszínű 3 felvonásban, énekek és látványos, fényes tündértáncok.

Halvaosra. A nyomdászok szak-egylete f. hó 28-án a Grünhut-féle vendéglőben tombolával egybekötött halvaosrat rendez. Egy teríték ára 3 korona.

Farsangi maszkjárások. Dr. Molnár Mihály főkapitány egy erőteljes és szükséges rendeletet bocsátott ki, amelyben a szokásos és durva farsangi maszkjárásokról intézkedik. A közrendeseti szabályrendeletet olvassa azokra, akik álarcos, vagy jelmezes durvaságokkal a közérkölciséget sértik. A kapitányi hirdeménny szerint este 6 óra után az utcán az álarcon való járás-keles általában és szigorúan tilos. Akik szemérmelen és a közérkölciséget sértő jelmezekkel, álarcaikkal, durva, tolatkodó megjegyzéseikkel, énekeikkel kihágást követnek, azokat nemcsak 4—100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel és be nem hajthatóság esetén 5 napig terjedhető elzárással sújtják, hanem a botrány rögtön megsejtenése érdekében a megbotránkoztatást az utcáról karhatalommal távolítják el.

Vaddis nót löttek. A bajmoki határban a Czindel testvérek egy vaddisznót löttek, amely a pacseri határból menekült hozzájuk. A lötterített vad 120 centimeter magas, az agyara 25 centimeter hosszú.

Az apatini katonaszabadítók ügyében fordulat állott be. A dezertorokat a napokban vizsgálást fölül a honvédelmi miniszteriumban és valamennyit alkalmatlanoknak találták a katonai szolgálatra. Így dr. Thim orvos ellen a vád enyhül, Plukovics jegyző ellen emelt vád pedig alaplatannak bizonyult.

Vadászat a veszett kutyák ellen. Ujvidéken a mult héten egy veszett kutya 6 embert mart meg, azóta azonban újabb 10 ember lett megmarva. A rendőrség most kutya-vadászatot kénytelen rendezni, hogy védekezhesseken. Szép kép egy — kulturvárosról.

Gyilkos fia. Tábori István szabadkai napszamos rossz viszonyban él már régóta garázda, munkakerülő fiával. Az apa intő, feddő szavai egyre feszültebbé tették a szülő és a gyerek közötti viszonyt, úgy anyyira, hogy Tábori János — így hívják a legényt — többször hangoztatta, hogy megölje apját. E szörnyű kijelentés komolyságát az is bizonyítja, hogy többször neki is ment öreg apjának, akit csak a családtagoknak közbelelése mentett meg vadállatias fia bicskjától. A napokban is összejöttek valamin is az özszeszülőalkozás az esti órákban oda-fajult, hogy a fia kétszer combon szurta az apát. A gyilkos fiut a csendőrség letartóztatta.

Szemző Gyula volt főispán mint asszonyszöktető.

A kalandjairól országosan ismert Szemző Gyuszi, Bajának nem régen meg inádkott főispánja, akit a pesti lapok csak az utóbb még II. Róza Sándornak tituláltak, újabb kalandba keveredett: csütörtökön d. u. automobilon megszöktette a volt varmegyei főispánnak, Vojnits Istvánnak leányát, Raisz Sándorné Vojnits Leontint.

A szökevények automobilon Verbászra mentek, onnan kocsin, vagy vonaton Szabadkára. Péntek éjjel már Szabadkan mutatkoztak és onnan Pestnek vettek útjukat.

Szemző Gyuszi tehát ott folytatja, ahol elkezdte. Feleségét, Ungár Jenő lányát is úgy szöktette meg és csak később kapta a szülői beiegyezés mellé a milliókat. Most meg egy tisztelietreméltó család, egy jó férj lelki és családi békejét rombolta szét. Pedig a póre Szegeden éppen mostan van folyamatosan. Képzelmek, hogy a vádlottaknak milyen kapóra jött Gyuszi az ez újabb kiruccanása.

De azért ne dühösködjünk, a korszok addig jár a kutra, míg végre is darabokra török. Gyuszi rá rajon még a dér.

Az egész varmegye részvéte a végtelenül derék, szeretett, jólelkű, sujtott apa, Vojnits István és Raisz Sándor felé irányul.

Hirdetések

jutányos áron
felvétetnek a

B A J A

kiadóhivatalában

Kazal József

könyvnyomdájában,

a Központi szállóval szemben.

Telefonszám 45.

A legjutányosabb árban eladó

egy teljes konyhabutor a legmodernebb kivitelben, mely áll: 1 konyha-szekrény, 1 asztal, 1 gyúró-deszka, 1 vágódeszka, 1 füstáda, 2 szék, 1 hokedli, 1 sámlí és 1 személtládából.

Teljes tisztelettel

Hegedüs József
épület- és butorasztalos
Baja, Rókus-utca 43.

Ház és föld eladás.

A Szent László-utca 18. sz. alatti ház, kerttel, a felső járásban a zsidó-temető közelében Dömötör Mihály földje mellett 6 hold és 2407 □ öl, a járáson túl a Szalai-féle föld mellett 3 hold és 849 □-öl szántóföld szabad kézből eladó.

Bővebbet: Haynald-utca 14. szám alatt.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a „Bajai Függelen Újság”, a „Bajai Hírlap” és a „Baja” kiadóhivatala közt az árverési hirdetmények, családi értesítések és feltűfizetések hirdetési áaira nézve a következő megállapodás jött létre:

Ingó árverési hirdetmény . . .	8 K
Ingatlan árverési hirdetmény . . .	15 K
Csődhirdetmény . . .	20 K
Eljegyzési hír . . .	3 K
azzal a megjegyzéssel „minden külön értesítés helyett”	5 K
Házassági hír . . .	3 K
Gyászjelentés a szövegben . . .	5 K
„ a hirdetések közt	3 K
Részvét köszönő nyilatkozat . . .	3 K
Feltűfizetések közlése soronként . . .	20 fillér.

Tisztelettel

a Kiadóhivatal.

INGYEN, rádzetés nélkül becserél öreg, használt gramfonlemezeket újakra **WAGNER** „Hangszerkirály” Budapest, József-körút 15. szám.
Arjegyzék ingyen. Cimre ügyeljen.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

úrisszabó üzletemet
Mátyás király-tér 10-ik szám alá,
(járásbírság áttellenébe) helyeztem át.

Készíték elegáns férfi- és gyermek-ruhákat. Javitást és vasalást elfogadok jutányos árban.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

Babocsay Károly.

Tengeri moslék !eladás!

Szarvasmarhának, lónak, sertésnek kitűnő takarmány. Hektója 80 fill.

Kapható **Spitzer Károly és Fiai** szeszgyárában Baján.

Naponta frissen gyártva!

Tyukszem, Excelsior

börkeményedés, szemölcs	HINTÓPOR
48 óra alatt eltűnik a „CANNABIN” használata után. Üvege 1 kor., postadíjjal 1.40 kor.	48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb- és hónaljzizadást, 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 kor., 3 doboz bérmentve 3 kor.
Három üveg bérmentve 3 korona.	

Hizalásra legalkalmasabb 40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

melyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovaknál. 4 1/4 kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fillér utánvétellel bérmentve. — Utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi:

Dr. FLESCHE E. „Korona”-gyógyszertára Győr 99.

Glasz Lipót

épület-, műlakatos- és
vizvezeték-szerelő műhelyét Flórián-utca
16-ik szám alá, saját házába helyezte.

Javitásokat azonnal és olcsón eszközöl.

Szivattyus kutak jó karban tartását évi kezelésre elvállalja.

Saját szabad. tábori ágyak!

Elvállal mindennemű
díszes vasrácskapuk, üzleti
vasredőnyök, sirácsok, ujon-
nan szabadalmazott
fürdőszobák készítését
Költségvetéseket és rajzokat
díjtalanul készít.

Minden izlésnek megfelelő
CSINOS DIVATOS
fényképeket

ugyszintén

fényképnagyításokat

KÉSZIT

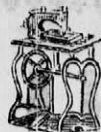
Nesselroth Bernát fényképész

Baja, Szent István-tér II-ik szám.

(Fischer-ház.)

Fränkl Ignác
BAJA, Budapesti-ut 15.

Ajánlja dus raktárát eisőrendű

varró-, kötőgép-, kerékpárok- és grammofonokból, valamint mindezek alkatrészeiből.

Javitások

szakszerű műhelyemben a legjutányosabban eszközöltetnek.

— Kedvező fizetési feltételek! —

Papir- és írószer-kereskedés

■ KÖNYVNYOMDA ■

KAZAL JÓZSEF - BAJA

Telefon 45 **Vörösmarty Mihály-utca 6** Telefon 45

Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésesebb kivitelben. Ügyvédi és községi nyomtatványraktár

Felvétetik egy fiu

tanulóul

Kazal József könyvnyomdájában.

**Hazai Általános Biztosító
Részvény-Társaság.**

A társaság elvállal biztosításokat

tűz- és jégkárok ellen (a villámesapás által okozott tűzkárokat is megtéríti). A biztosítás egyéb ágazataiban is a közönség rendelkezésére áll. Díjtételei olcsók és előnyösök, kárut gyorsan és méltányosan rendez, ügyfeleink érdekeit minden tekintetben megóvj.

Kötvénykiállító főügynökség: B A J A.

(Városi bérház.)